

**Μια διαδρομή στα Μονοπάτια των
200 Ετών της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας**
Νίκος Πισσόλης, Αντγος εα, Επίτιμος Δντής Ζ' Κλάδου/ΓΕΕΘΑ

Εισαγωγή

Όποιος δεν θυμάται το παρελθόν του, είναι καταδικασμένος να το ξαναζήσει – (Santayana George – Ισπανός φιλόσοφος)

Πολλά έχουν γραφεί για την ανάγκη γνώσης της ιστορίας, καθώς και για τα προβλήματα που προκύπτουν από την άγνοιά της. Πολλοί είναι αυτοί οι οποίοι υπέδειξαν ή κατέδειξαν το θέμα. Ενδεικτικά:

Ο Ευριπίδης έγραψε: «Όλβιος όστις ιστορίης έσχε μάθησιν» – είναι ευτυχής όποιος γνωρίζει ιστορία.

Ο αείμνηστος Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κων/νος Τσάτσος είπε: «Λαός που δεν γνωρίζει την ιστορία του, είναι λαός που δεν έχει μέλλον».

Σε λίγες μέρες συμπληρώνονται 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821.

Μπορούμε να γεμίσουμε σελίδες με αποφθέγματα σχετικά με την ανάγκη και τις συνέπειες γνώσης ή μη της ιστορίας. Θα επιχειρήσουμε να τεκμηριώσουμε αυτήν την ανάγκη, με μια μικρή αναδρομή σε «γεγονότα» που συνέβησαν και θα καταγράψουμε μερικά ενδεικτικά «προβλήματα» που αντιμετώπισε η Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια, θέματα διδακτικά για το σήμερα, που αποτελούν παραδείγματα προς αποφυγή.

Τι απέγιναν οι ήρωες του 1821;

Πριν ξεκινήσουμε την ιστορική αναδρομή στα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821, ας αναρωτηθούμε πρώτα τι απέγιναν οι ήρωες του αγώνα. Οι ιστορίες πολλές, διδακτικές, «ανατριχιαστικές» θα τολμούσα να πω σε κάποιες περιπτώσεις. Ας δούμε μερικές:

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: καταδικάστηκε μια φορά σε φυλάκιση το 1825 και μια σε θάνατο το 1833, που τελικά μετατράπηκε σε ισόβια, για στάση εναντίον του βασιλέως και κλείστηκε στη γνωστή φυλακή του Ναυπλίου.

Οφείλουμε να επισημάνουμε ωστόσο ότι ο Κολοκοτρώνης δεν υπήρξε άμοιρος ευθυνών, αφού συμμετείχε ενεργά στον εμφύλιο πόλεμο της εποχής και μάλιστα εμφύλιο με όπλα και όχι με λόγια. Αποφυλακίστηκε με εντολή του Όθωνα λίγους μήνες αργότερα και τελικά πέθανε από εγκεφαλικό στις 04/02/1843.

Γεώργιος Καραϊσκάκης: Στις 02/04/ 1824 οδηγήθηκε σε δίκη, καταδικάστηκε σε θάνατο, που μετατράπηκε λόγω της λαϊκής δυσαρέσκειας σε πλήρη στρατιωτική καθαίρεση και λίγους μήνες αργότερα επανήλθε στα αξιώματά του.

Δολοφονήθηκε ανήμερα της γιορτής του 23/04/1827 στη Μάχη του Φαλήρου, καθώς επέστρεφε στο ελληνικό στρατόπεδο μετά το τέλος της μάχης.

Οδυσσέας Ανδρούτσος: Ο γενναίος πολεμιστής, λόγω της έντονης προσωπικότητάς του ήρθε σε σύγκρουση με σημαντικούς πολιτικούς της εποχής, γεγονός που οδήγησε σε συνεχείς προσπάθειες για την εξόπλωσή του.

Κατηγορήθηκε για συνεργασία με τον εχθρό (δυστυχώς όχι άδικα, γιατί στην προσπάθειά του να φοβίσει τους πολιτικούς, ενώθηκε με τους Τούρκους με τον όρο να του δώσουν την αρχηγία των επαρχιών της Εύβοιας, Ταλαντίου, Λιβαδιάς και Θήβας).

Την εκστρατεία εναντίον του, στην περιοχή της Λιβαδειάς, ανέλαβε το παλιό πρωτοπαλικάρό του Γκούρας, στον οποίο και τελικά παραδόθηκε. Φυλακίσθηκε στις 05/06/1825 στο κάτω μέρος του ψηλού Γουλά (πύργου) που υψωνόταν δεξιά στην είσοδο των Προπυλαίων της Ακρόπολης. Ο ίδιος ο Καραϊσκάκης επιχείρησε ανεπιτυχώς να τον απελευθερώσει.

Τελικώς δολοφονήθηκε, πιθανώς με εντολή του Γκούρα, και οι δολοφόνοι του πέταξαν το σώμα του από την Ακρόπολη, εμφανίζοντας την υπόθεση ως απόπειρα δραπετεύσης, κατά την διάρκεια της οποίας κόπηκε το σχοινί.

Μαντώ Μαυρογένους: Η ευγενική και ρομαντική ηρωίδα του αγώνα, που έδωσε όλη της την περιουσία στον αγώνα για την επανάσταση. Για τη δραστηριότητά της, ο Ιωάννης Καποδίστριας της απένειμε -τιμή μοναδική σε γυναίκα- το αξίωμα του επίτιμου αντιστράτηγου και της παραχώρησε κεντρικό σπίτι στο Ναύπλιο.

Μετά την Επανάσταση, απογοητευμένη από την άτυχη ερωτική περιπέτειά της με τον Δημήτριο Υψηλάντη και καταδιωκόμενη από τον Ιωάννη Κωλέττη, ξαναγύρισε στη Μύκονο.

Η μεγάλη ηρωίδα αναγκάστηκε να περάσει τα τελευταία χρόνια της ζωής της πάμπτωχη, ξεχασμένη και παραγκωνισμένη από την ίδια της την οικογένεια. Οι γείτονες πλέον της έφερναν ένα πιάτο φαΐ στα τελευταία 15 χρόνια της ζωής της.

Μπουμπουλίνα Λασκαρίνα: Η Μπουμπουλίνα, η μεγάλη καπετάνισσα, έδωσε την περιουσία της για τον αγώνα, και θρήνησε ένα γιο στην επανάσταση.

Αντέδρασε για τη φυλάκιση του Κολοκοτρώνη στην Ύδρα και ζήτησε την αποφυλάκισή του, λόγω του σεβασμού που έτρεφε προς αυτόν. Τότε και η ίδια κρίνεται επικίνδυνη από την Κυβέρνηση και συλλαμβάνεται δύο φορές. Τελικά εξορίστηκε στις Σπέτσες, χάνοντας τον κλήρο γης που το Κράτος της είχε παραχωρήσει στο Ναύπλιο.

Στις Σπέτσες, στις 22/05/1825, έπεσε θύμα δολοφονίας από την οικογένεια της κοπέλας την οποία είχε ερωτευθεί ο μικρός της γιός από τον πρώτο γάμο της, μέσα στο σπίτι του πρώτου συζύγου της, όπου είχε καταφύγει ο γιός της με την κοπέλα. Ο λόγος; Οι πλούσιοι γονείς της κοπέλας, δεν ήθελαν την οικογένεια της Μπουμπουλίνας, γιατί με τις θυσίες της για την πατρίδα είχε ξεπέσει οικονομικά!!!

Νικήτας Σταματελόπουλος ή Νικηταράς ο Τουρκοφάγος: πέρασε στα μετεπαναστατικά χρόνια στο κόμμα των ρωσόφιλων, γεγονός που τον οδήγησε σε περιπέτειες.

Το 1839 φυλακίζεται εντελώς άδικα από την ελληνική κυβέρνηση για μια φανταστική συνωμοσία κατά του Όθωνα και περνά 1,5 χρόνο στη φυλακή, από την οποία βγαίνει ράκος λόγω των βασανιστηρίων.

Έχοντας χάσει μερικώς την όρασή του και πικραμένος από την αγνωμοσύνη του κράτους, έλαβε δυστυχώς όχι μια τιμητική σύνταξη για τους άθλους του, αλλά μια κατάπτυστη άδεια επαιτείας στον ναό της Ευαγγελίστριας κάθε Παρασκευή!

Ένα πενιχρό βοήθημα θα πάρει το 1843, όταν ο Όθωνας αναγκάστηκε να του απονείμει τον βαθμό του υποστράτηγου. Έτσι πέθανε το 1849, παραγκωνισμένος και ταπεινωμένος.

Ιωάννης Μακρυγιάννης: Μετά το τέλος της επανάστασης άρχισε να γράφει τα Απομνημονεύματά του, τα οποία αποτελούν δείγμα της δημόσιων γλώσσας στην νεοελληνική γραμματεία.

Έρθε σε αντίθεση με τους οπαδούς του Καποδίστρια, και αργότερα με τον Όθωνα.

Έλαβε μέρος στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου.

Το 1852 καταδικάστηκε σε θάνατο με την κατηγορία ότι σχεδίαζε τη δολοφονία του Όθωνα, αλλά το 1854 αφέθηκε ελεύθερος.

Το 1864 αποκαταστάθηκε, ονομάστηκε αντιστράτηγος και πέθανε λίγο μετά στο σπίτι του κάτω από την Ακρόπολη.

Αντώνης Οικονόμου: ο άνθρωπος που ξεσήκωσε τον λαό της Ύδρας τον Μάρτιο του '21, δολοφονήθηκε στις 16/12/1821 με εντολή των Υδραίων προκρίτων, οι οποίοι θεωρούσαν ότι είχαν παραγκωνιστεί.

Δόμνα Βισβίζη: Ο σύζυγος της Δόμνας, καπετάν Χατζή Αντώνης Βισβίζης, ήταν πλούσιος караβοκύρης. Είχε στην κατοχή του το μπρίκι «Καλομοίρα», οπλισμένο με κανόνια και πλήρωμα 140 ναύτες, το οποίο, με τον ίδιο καπετάνιο, αφού επιβίβασε τη γυναίκα του Δόμνα και τα 5 παιδιά του, διέθεσε στον αγώνα. Συμμετείχε σε πολλές ναυμαχίες (Αίνος, Χαλκιδική, Άθως, Λέσβος, Σάμος κ.λπ).

Μετά τον θάνατο του Χατζή Αντώνη Βισβίζη (21/07/1822), τη διοίκηση του караβιού την παίρνει στα χέρια της η γυναίκα του Δόμνα.

Στα τέλη του 1823 οι Υδραίοι της ζητούν το πλοίο της για τις ανάγκες του υδραϊκού στόλου και αυτή παραχωρεί την «Καλομοίρα» για να χρησιμοποιηθεί σαν πυρπολικό «μ' όλα τ' αναγκαία εξοπλισμένον», ενώ τα άλλα πλοία που προσέφεραν για τον ίδιο σκοπό ήταν «γυμνά τε και πάντων υστερημένα πλοία». Με το πλοίο αυτό το 1824 ο Πιπίνος έκαψε την τουρκική φρεγάτα του Χαζνέ Γκεμνισί.

Το 1824 την βρίσκει χωρίς το καράβι της, πάμπτωχη, με τα 5 ορφανά της. Με τον καιρό η κατάσταση χειροτερεύει. Μέσα στο καταχείμωνο του 1826 η Δόμνα Βισβίζη βρίσκεται σε απελπιστική κατάσταση. Στον λιμό που είχε προηγηθεί έχασε το ένα από τα πέντε παιδιά της.

Μετά το τέλος της ελληνικής επανάστασης η Δόμνα Βισβίζη εγκαταστάθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου, ζώντας τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής της σε μεγάλη ένδεια.

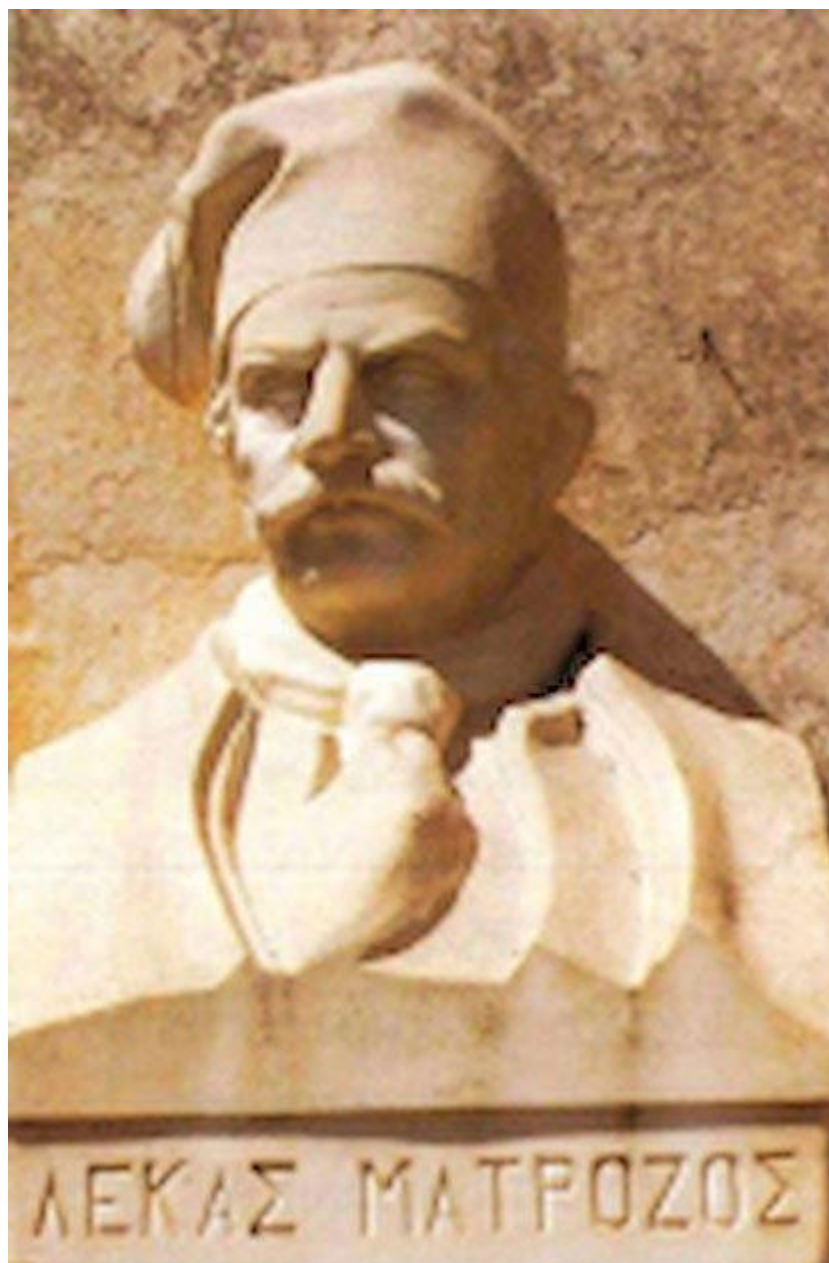
Μελέτης Βασιλείου: Κατά τη νύκτα 25 προς 26/04/1821, επιτέθηκε με 600 ένοπλους στα τείχη από την πλευρά μεταξύ των Αγίων Αποστόλων και της Μπουμπουνίστρας¹ και γρήγορα κατάφερε να κυριαρχήσουν σε ολόκληρη την πόλη εκτός της Ακροπόλεως.

Το καλοκαίρι του ίδιου έτους, ξέσπασε σοβαρή έριδα μεταξύ του Βασιλείου και των προεστών της Αθήνας σχετικά με την στρατιωτική αρχηγία στην Αττική έπειτα από την αυθαίρετη ανάληψη της ηγεσίας από τον ίδιο, στις 14 Ιουνίου. Την επόμενη μέρα, 15/06/1821, πραγματοποιήθηκε δολοφονική απόπειρα εναντίον του Βασιλείου. Η κατάσταση φάνηκε να

¹ Η πύλη της Μπουμπουνίστρας ή Μεσογειτική πόρτα ήταν μια πύλη στα ανατολικά τείχη της Αθήνας κοντά στην Πύλη του Αδριανού, εκεί που σήμερα βρίσκεται η γωνία της λεωφόρου Αμαλίας με την οδό Όθωνος, στην πλατεία Συντάγματος. Έδινε πρόσβαση προς τα χωριά που βρίσκονται στα Μεσόγεια και προς την Κηφισιά, την Πεντέλη και τον Μαραθώνα.

εξομαλύνθηκε προσωρινά με την επέμβαση του Δημήτριου Υψηλάντη και την αποστολή του Βασιλείου και των ανδρών του στη Βοιωτία.

Τον Μάιο του 1826, ο Μελέτης Βασιλείου, δολοφονήθηκε από συντοπίτες του, γιατί διαφωνούσε με την ενέργειά τους να σπεύσουν να δηλώσουν υποταγή μετά από την επιδρομή του Ομέρ Πασά στην Αττική, βρίσκόμενοι σε ρήξη με τον φρούραρχο Ακροπόλεως Γκούρα.

Ιωάννης Ματρόζος: Ο Μπουρλοτιέρης Ματρόζος, ήταν αγωνιστής, που χάρισε τα πάντα στην πατρίδα, έφθασε στα γεράματά του να είναι φτωχός και αγνοημένος, όταν οι πρώην ναύτες του είχαν γίνει καπεταναίοι στα βασιλικά καράβια και ο παλιός συμπολεμιστής του Κωνσταντίνος Κανάρης ήταν Υπουργός των Ναυτικών.

Πήρε μέρος και πολλές μάχες του αγώνα και μάλιστα σε μια από αυτές, κοντά στην Τένεδο, είχε γλυτώσει τη ζωή του Κανάρη.

Πήγε λοιπόν μια μέρα να συναντήσει στην Αθήνα τον Κανάρη, ο ήρωας γερο-Ματρόζος, που ζούσε σεμνός και αφανής όλα τα χρόνια της ζωής

του, μέχρι που η πείνα τον ανάγκασε να καταπιεί την υπερηφάνειά του και να ζητήσει βοήθεια.

Στο Υπουργείο του έκλεισε το δρόμο ο υπασπιστής του Κανάρη, που ασκούσε την εξουσία του με υπεροψία. Κατά καλή του, όμως, τύχη, άκουσε τη συνομιλία τους ο Υπουργός, ο μεγαλόψυχος Κανάρης, και ο γερο-Ματρόζος δεν έφυγε άπρακτος και πικραμένος.

Το περιστατικό αφηγείται πολύ συγκινητικά, στο υπέροχο ποίημά του, ο μελίσρρυτος Σπετσιώτης ποιητής Γεώργιος Στρατήγης.

Μπαίνουντας στο Υπουργείο ο γέρο-Ματρόζος, που είχε την όψη ζητιάνου, είπε στον υπασπιστή, που ήταν ντυμένος στα χρυσά.

– Θέλω να δω τον Κωνσταντή!

– Ποιόν Κωνσταντή; Τον ρώτησε εκείνος.

– Αυτόν... τον Ψαριανό!

Ο υπασπιστής εκνευρισμένος του απαντά:

– Δε λεν κανένα Ψαριανό,

εδώ είν' Υπουργείο,

να ζητιανέψεις πήγαινε μεσ' στο φτωχοκομείο.

Ο Ματρόζος τότε παλληκαρίσια του απάντησε:

– Αν οι ζητιάνοι σαν κι εμέ

δεν έχυναν το αίμα,

οι καπετάνιοι σαν κι εσέ

δε θα φορούσαν στέμμα!

Κυριότερα Ιστορικά Γεγονότα

Θα επιχειρήσουμε μια επί τροχάδην καταγραφή στα κυριότερα ιστορικά γεγονότα, αυτής της περιόδου.

- **1821:** Επανάσταση
- **1824 – 1826:** 1ος Εμφύλιος
- **1827:** 1η πτώχευση
- **1831:** Δολοφονία Καποδίστρια
- **1831 – 1833:** 2ος Εμφύλιος
- **1844:** 2η πτώχευση
- **1893:** 3η πτώχευση
- **1897:** Αποτυχημένος Ελληνοτουρκικός πόλεμος
- **1909:** Κίνημα στο Γουδί
- **1912:** Α' Βαλκανικός Πόλεμος
- **1913:** Β' Βαλκανικός Πόλεμος
- **1914:** Πρωτόκολλο Φλωρεντίας, χάνουμε τη Βόρειο Ήπειρο
- **1914:** Πρωτόκολλο της Κέρκυρας, αναγνωρίζεται η αυτονομία της Βορείου Ηπείρου
- **1915:** Εθνικός Διχασμός. Διαφωνία βασιλέως Κωνσταντίνου (ουδετερότητα) και Βενιζέλου (έξοδος στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ)
- **1916:** Κίνημα Εθνικής Αμύνης, Εμφύλιος, έχουμε 2 κυβερνήσεις, Κυβέρνηση Αθήνας (επιρροή βασιλέως Κωνσταντίνου) & Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης (Βενιζέλος)
- **1916 – 1918:** Α' Παγκόσμιος Πόλεμος
- **1918:** Ανακωχή του Μούδρου
- **1919:** Εκστρατεία Ουκρανίας
- **1919:** Συνθήκη Νεϊγύ, ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας
- **1920:** Συνθήκη των Σεβρών (Ελλάδα των 2 ηπείρων και των 5 θαλασσών)
- **1919 – 1922:** Μικρασιατική Εκστρατεία
- **1922:** Μικρασιατική καταστροφή, αναγκαστική προσφυγοποίηση των χριστιανών κατοίκων ελληνικής καταγωγής της Μικράς Ασίας
- **1922:** 4η πτώχευση
- **1922:** Κίνημα Πλαστήρα – Γονατά
- **1922:** Συλλήψεις «Κωνσταντινικών», δηλαδή οπαδών του βασιλέως Κωνσταντίνου

- **1922:** Συνθήκη Μουδανιών, αναγκαστική προσφυγοποίηση περίπου 250.000 χριστιανών κατοίκων ελληνικής καταγωγής της Ανατολικής Θράκης
- **1922:** Δίκη και Εκτέλεση των Εξ, οι οποίοι θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για τη Μικρασιατική Καταστροφή
- **1923:** Συνθήκη της Λωζάνης
- **1925:** Επεισόδιο Πετριτσίου, Ελληνοβουλγαρικός πόλεμος 1 εβδομάδας με 50 νεκρούς
- **1932:** 5^η πτώχευση
- **1933:** Αποτυχημένο κίνημα Πλαστήρα
- **1935:** Κίνημα Βενιζέλου – Πλαστήρα
- **1936:** Συνθήκη του Μοντραί για τα Στενά
- **1936 – 1940:** Δικτατορία Μεταξά
- **1940 – 1941:** Ελληνοϊταλικός Πόλεμος
- **1941:** ΕλληνοΓερμανικός Πόλεμος
- **1941:** 6^η πτώχευση (de facto)
- **1942 – 1944:** Εκδήλωση στάσεων από αριστερούς σε στρατιωτικές μονάδες του Στρατού Ξηράς και πλοία του Πολεμικού Ναυτικού
- **1944 – 1945:** Δεκεμβριανά – Εμφύλιος
- **1945:** Συμφωνία της Γιάλτας
- **1946 – 1949:** Εμφύλιος
- **1950:** Εκστρατευτικό Σώμα Κορέας
- **1955:** Κων/πολη, Σεπτεμβριανά
- **1959:** Απελευθέρωση Κύπρου
- **1965:** Αποστασία, Ιουλιανά
- **1967 – 1974:** Στρατιωτική Δικτατορία
- **1974:** Πραξικόπημα εναντίον Μακαρίου
- **1974:** Τουρκική εισβολή στην Κύπρο
- **1974:** Ατυχής και λανθασμένη έξοδος από το ΝΑΤΟ
- **1980:** Επάνοδος στο ΝΑΤΟ, με ανοικτό ωστόσο το θέμα του Αιγαίου
- **1981:** Ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- **1991:** Έναρξη ονοματολογικού με Σκόπια
- **1995:** Ενδιάμεση Συμφωνία με Σκόπια
- **1996:** Ίμια
- **1997:** Συμφωνία της Μαδρίτης μεταξύ Σημίτη και Ντεμιρέλ, στην οποία αναγνωρίζονται ζωτικά συμφέροντα της Τουρκίας στο Αιγαίο.
- **2002:** Ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωζώνη

- **2004:** Ολυμπιακοί Αγώνες, με υπέρογκες ωστόσο δαπάνες
- **2010:** Προσφυγή στους δανειστές (Ευρωπαϊκή Ένωση, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο). 7^η πτώχευση
- **2015:** Μετονομασία των δανειστών (Τρόικα) σε Θεσμούς και νέο μνημόνιο
- **2018:** Συμφωνία Πρεσπών
- **2019:** Έγκριση Συμφωνίας Πρεσπών, Είσοδος Σκοπίων στο ΝΑΤΟ

Συμμετοχή σε Πολέμους

Σε αυτά τα 200 χρόνια, η Ελλάδα συμμετείχε σε **14** πολέμους, εμφυλίου ή μη.

Μεταξύ των θυμάτων (θάνατοι, φυλακίσεις, διώξεις) των εμφυλίων συγκρούσεων ήταν ο Καποδίστριας, ο Κολοκοτρώνης, αγωνιστές της επανάστασης του 1821 και ήρωες του 1940.

Ο Σολωμός ορθά ανέφερε

«...αν μισιούνται ανάμεσά τους, δεν τους πρέπει λευτεριά».

Δυστυχώς, οι Έλληνες πολέμησαν μεταξύ τους, πριν ακόμα οριστικοποιηθεί και επιβεβαιωθεί η ελευθερία τους. Και για να είμαστε ιστορικά δίκαιοι, όλοι έχουν ευθύνες. Ο Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας, ο Μιαούλης, για να αναφέρουμε ενδεικτικά, και πολλοί άλλοι αγωνιστές.

Ο Κολοκοτρώνης ήταν αυτός που αντιστάθηκε στη νόμιμη κυβέρνηση και ζήτησε στη συνέχεια συγγνώμη. Ο Παπαφλέσσας ήταν αυτός που προσωπικά συνέλαβε το 1825, κατά τη διάρκεια του 1ου εμφυλίου πολέμου τον Κολοκοτρώνη και τον οδήγησε στη φυλακή της Ύδρας. Ο Ανδρέας Μιαούλης ήταν αυτός που κατέστρεψε το 1831, κατά τη διάρκεια του 2ου εμφυλίου πολέμου, στον Ναύσταθμο την κορβέτα "Ύδρα" και τη φρεγάτα "Ελλάς".

Τι συνέβη στον εμφύλιο 1946 – 1949; Όσοι πήραν τα όπλα εναντίον της νόμιμης κυβέρνησης, ήταν υποκινούμενοι από τη Ρωσία και εξυπηρετούσαν τα δικά της συμφέροντα. Οι Άγγλοι ήταν «και με τον αστυφύλαξ και με τον χωροφύλαξ», δηλαδή και με την κυβέρνηση και με τους αντάρτες, δυστυχώς πολλές φορές άνισα υπέρ των τελευταίων. Οι Αμερικανοί υπέρ της νόμιμης κυβέρνησης της Ελλάδας (βλέπε Δόγμα Τρούμαν), αλλά πρωτίστως υπέρ των συμφερόντων τους. Οι Έλληνες τελικά με ποιον ήταν; Δυστυχώς ούτε καν με τον εαυτό τους.

Οι Έλληνες, σε όλους τους πολέμους πολέμησαν ηρωικά, το παραδέχθηκαν όλοι, εχθροί και φίλοι, πχ Τσώρτσιλ, Χίτλερ κλπ, αλλά στο τέλος ηττήθηκαν διπλωματικά.

Τις περισσότερες φορές υπήρξε έλλειψη της απαραίτητης πολιτικής συναίνεσης, έλλειψη γνώσης και ιδιαίτερα ιστορικής, άγνοια της διεθνούς

πραγματικότητας, αδυναμία εκτίμησης των συνεπειών, ιδεοληψίες και φοβίες.

Αλλά δυστυχώς, αρκετές φορές, υπήρξε και η μη φιλική, και φοβούμαι εχθρική, αντιμετώπιση από τους συμμάχους μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Βόρειος Ήπειρος ή όπως βουλευτής αριστερόστροφου κόμματος αναφέρει μετ' επιτάσεως «Νότιος Αλβανία», την οποία οι σύμμαχοί μας, παρά τις συνεχείς ελληνικές επιτυχίες παρέδωσαν στην Αλβανία.

Πολλές φορές υπερεκτιμήσαμε τις δυνατότητές μας και οι πολιτικοί δεν άκουσαν τους ειδικούς. Ας υπενθυμίσουμε την περίπτωση της Μικρασιατικής καταστροφής, κατά την οποία ο Βενιζέλος δεν άκουσε την αντίθετη άποψη του Μεταξά. Ο Μεταξάς συμβουλεύει τον Βενιζέλο να μην επιχειρήσει στη Μικρά Ασία, επειδή είχε την πεποίθηση ότι οι υφιστάμενες δυνατότητες της Ελλάδας δεν θα επέτρεπαν τη διατήρηση της Ελληνικής κυριαρχίας στην περιοχή αυτή. Ο Βενιζέλος εμπιστεύεται τους ξένους. Επιχειρούμε σε υπερβολικό βάθος, έχουμε κουραστεί από τη μεγάλη διάρκεια του πολέμου, αντιμετωπίζουμε πολιτικές διαφωνίες και βεβαίως αντιμετωπίζουμε μια ηγετική μορφή, τον Κεμάλ. Ως αποτέλεσμα, έρχεται η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922.

Βεβαίως οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι όταν βρεθήκαμε «στη σωστή πλευρά της σκακιέρας» αποκομίσαμε σε κάποιες περιπτώσεις και οφέλη.

Το 1897 οι Σύμμαχοι δεν επέτρεψαν την προώθηση των τουρκικών δυνάμεων κάτω από τη Θεσσαλία μετά την ήττα του 1897 και παρέμεινε έτσι η Ελλάδα ανεξάρτητο κράτος, παρά τον άφρονα πόλεμο που οι πολιτικοί της εποχής προκάλεσαν. Δεν πρέπει ωστόσο να ξεχνάμε ότι μας βοήθησαν μεν, μας επέβαλαν Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο δε!

Το 1940, ο Μεταξάς, ενήμερος και βαθύς γνώστης των γεωπολιτικών δεδομένων της εποχής, έγκαιρα αποφασίζει με ποιο στρατόπεδο θα πάει και μάλιστα χωρίς να προκαλέσει διχασμό. Βρίσκεται σε ταύτιση με τον Βασιλέα. Αντιλαμβάνεται ότι οι Βρετανοί αποτελούν το μέλλον, επειδή διέθεταν υπεροχή στη θάλασσα. Ενστερνίζεται προφανώς τη φράση: «Μέγα το της θαλάσσης κράτος». Εξασφάλισε τα Δωδεκάνησα, την ενσωμάτωση των οποίων δυστυχώς δεν πρόλαβε να δει.

Στον εμφύλιο πόλεμο 1946 - 1949, βρεθήκαμε στη σωστή πλευρά και αυτό μας βοήθησε να μείνουμε στον ελεύθερο κόσμο, όπου ανήκουμε.

Οφείλουμε στους νεκρούς μας να παραδεχθούμε ότι το 1974 «υπερέβημεν τα εσκαμμένα», δεν διασφαλίσαμε συμμαχίες, ενεργήσαμε παράλογα, ξεχάσαμε ότι η Ελλάδα ήταν εγγυήτρια δύναμη, παραβλέψαμε τις πιθανές ενέργειες της άλλης εγγυήτριας δύναμης, της Τουρκίας, δείξαμε στην κρίσιμη στιγμή αδράνεια και αναποφασιστικότητα. Ανίκανοι και μοιραίοι άνδρες οδήγησαν σε όλα αυτά που πληρώνουμε εδώ και 47 χρόνια, με αποτέλεσμα σήμερα η Τουρκία να μιλάει απροκάλυπτα δυστυχώς για δύο κράτη. Και από την άλλη, αδικαιολόγητες πολιτικές σκοπιμότητες δεν επέτρεψαν να τιμηθούν οι νεκροί εκείνου του πολέμου, παρά μόνο μετά από πολλά χρόνια.

Το 1981, εισήλθαμε στην τότε ΕΟΚ, βρισκόμενοι πάλι στη σωστή πλευρά, παρά τα όσα αντιμετωπίσαμε στη συνέχεια τα τελευταία χρόνια, για τα οποία δεν είμαστε δυστυχώς άμοιροι ευθυνών.

Δυστυχώς, ουδέποτε αντιληφθήκαμε ότι οι ξένες δυνάμεις είναι φίλιες, ουδέτερες ή εχθρικές, ανάλογα με τη συγκυρία και τα συμφέροντα που εξυπηρετούνται την κάθε χρονική στιγμή. Στο πλαίσιο αυτό ουδέποτε είχαμε πραγματικούς συμμάχους ή και όταν είχαμε, δεν μπορέσαμε να εξασφαλίσουμε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Και ας μην μιλήσουμε για τα γειτονικά κράτη, για κάποια από τα οποία στην πράξη, πρέπει να έχουμε υπόψη ότι αν ανταλλάξουμε χειραψία, πρέπει στη συνέχεια «να μετράμε τα δάκτυλά μας».

Στρατιωτικά κινήματα

Η Ελλάδα αντιμετώπισε σε αυτήν την περίοδο, μεγάλο αριθμό στρατιωτικών κινημάτων, είτε με τη συνεργασία πολιτικών (Βενιζέλος, Παπάγος, Πλαστήρας κ.λπ), είτε χωρίς αυτήν. Δεν αποτελούν δηλαδή τα κινήματα του παρελθόντος αποκλειστικό «προνόμιο» των στρατιωτικών.

Και βέβαια έχουμε υποχρέωση να αναφέρουμε ότι όπως δεν υπάρχουν καλοί και κακοί κλέφτες, δεν υπάρχουν καλά και κακά κινήματα.

Δεν θα ασχοληθώ με τη νομική διάκριση μεταξύ κινήματος ή επανάστασης ή πραξικοπήματος.

Οι κινηματίες ενεργούν σε κάθε περίπτωση εναντίον της συνταγματικά νόμιμης κυβέρνησης. Δεν είναι δυνατόν να τους δικαιολογούμε εκ των υστέρων, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες και συγκυρίες της

εποχής, το τυχόν θετικό αποτέλεσμα (πχ Κίνημα και Σύνταγμα 1843), την ανάδειξη πολιτικών ανδρών (κίνημα στο Γουδή 1909 και ανάδειξη Βενιζέλου), την μετέπειτα πολιτική σταδιοδρομία (Πλαστήρας κινήματα 1922, 1933 και 1935) κ.λπ.

Θα μπορούσαμε να δεχθούμε ένα στρατιωτικό κίνημα στην εποχή των πρόσφατων μνημονίων; Προφανώς όχι και ορθά δεν θα το δεχόμασταν. Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν στις εκλογές την καλύτερη κατά την άποψή τους λύση, να αξιολογήσουν, να σφάλουν και τελικά να διορθώσουν την εσφαλμένη κρίση τους στις επόμενες εκλογές.

Κάθε συνταγματική εκτροπή είναι απαράδεκτη και μη αποδεκτή.

Πτωχεύσεις

Η Ελλάδα αντιμετώπισε 7 πτωχεύσεις, την πρώτη από τις οποίες μόλις το 1827.

Ενδεικτικά, μεταξύ 1879 και 1890 συνομολογήθηκαν 6 μεγάλα εξωτερικά δάνεια, το συνολικό ποσό των οποίων έφτασε τα 630 εκατομ. δραχμές της εποχής. Το 1887, το 40% του συνόλου των δημοσίων δαπανών πήγαινε στην εξυπηρέτηση του εθνικού χρέους.

Το έλλειμμα του προϋπολογισμού την 04/08/1936 έφθανε, σύμφωνα με τον τότε νέο Υπουργό Οικονομικών Κ. Ζαβιτσιάνο, στο ποσό του 1 δις δραχμών της εποχής.

Δεν θα αναφερθώ στα οικονομικά προβλήματα και στην κρίση της τελευταίας 10ετίας, κατά τη διάρκεια της οποίας ενώ βιώσαμε τα γεγονότα, δεν γνωρίζαμε τι ακριβώς και γιατί το βιώνουμε, δεν γνωρίζαμε την αλήθεια, αποτελούσαμε πείραμα της διεθνούς πολιτικής σκηνης, των οικονομολόγων και των μοντέλων τους, και τελικά απλά υφιστάμεθα είτε την αδυναμία συνεννόησης των πολιτικών κομμάτων, είτε τις αυταπάτες των μοιραίων.

Φορολογία - οικονομία

Από τον Μάρτιο έως τον Αύγουστο του 1843 εκδόθηκαν 16 ΒΔ και 2 νόμοι σχετικά με τη μείωση των εξόδων του Κράτους.

Ανάμεσα στα έτη 1855 και 1892 ψηφίσθηκαν 46 νόμοι και εκδόθηκαν 3 ΒΔ σχετικά με τη φορολογία. Από τον συνολικό αριθμό αυτών, 33 ψηφίσθηκαν μεταξύ 1880 και 1892.

Την περίοδο 2002 – 2015 ψηφίσθηκαν 36 φορολογικοί νόμοι και άλλες 238 φορολογικές διατάξεις διάσπαρτες σε διάφορα νομοσχέδια.

«Ευτράπελα» των Οικονομικών

Ας επισημάνουμε και ορισμένα από τα «ευτράπελα» των οικονομικών.

Το 1888, σε έλεγχο του Τρικούπη στο κεντρικό ταμείο της χώρας (πρόδρομο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους) διαπιστώθηκε έλλειμμα. Ψάχνοντας στο θησαυροφυλάκιο, ανακαλύφθηκαν ξεχασμένες ολοκαίνουργιες δεσμίδες χαρτονομισμάτων, αξίας 6 εκατομ. δραχμών, ποσό που αντιστοιχούσε στις στρατιωτικές δαπάνες μιας ειρηνικής χρονιάς της περιόδου 1853 - 1862. Τα χρήματα αποδείχθηκε ότι είχε τοποθετήσει εκεί οπαδός του Δηλιγιάννη ως «δώρο» για τον μελλοντικό πρωθυπουργό.

Λίγους μήνες αργότερα, ξένος τραπεζίτης ενημέρωσε τον υπουργό Οικονομικών ότι στην τράπεζά του βρίσκονταν 3,2 εκατομ. φράγκα του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς κάποιος να μπορεί να δώσει εξηγήσεις. Το ποσό αυτό αντιστοιχούσε στο 50% του ετήσιου δημόσιου χρέους προς την Εθνική Τράπεζα ή με το 10% των ετήσιων εσόδων μιας μέτριας χρονιάς, όπως του 1875.

Το 1846, ο υπουργός Οικονομικών Ν. Πονηρόπουλος καταθέτει στη Βουλή για κύρωση τον πρώτο προϋπολογισμό της χώρας.

Την περίοδο 1844 - 1912 κατατέθηκαν 69 προϋπολογισμοί, από τους οποίους μόνο οι 16 ήταν εντός των χρονικών ορίων που όριζε ο σχετικός νόμος.

Το 1899, ο υπουργός Οικονομικών Ανάργυρος Σιμόπουλος επιχειρεί ανεπιτυχώς την επικύρωση όλων των απολογισμών της περιόδου 1833 - 1895.

Το 1930 δημοσιεύονται οι Ν 4769, 4770, 4771, 4772 και 4773 (ΦΕΚ 186Α') "Περί κυρώσεως των απολογισμών εσόδων - εξόδων του Κράτους, χρήσεων 1833 - 1915"!!!

Κυβερνήσεις

Σε ένα κράτος που λειτουργεί «κανονικά», με δεδομένο την 4ετία διακυβέρνησης, σε 200 χρόνια αναλογούν 50 κυβερνήσεις. Ας δεχθούμε κάποιες έκτακτες και απρόβλεπτες καταστάσεις και μια μικρή αύξηση του αριθμού των κυβερνήσεων. Για παράδειγμα στην Ελλάδα πέθαναν ο Μεταξάς και ο Σοφούλης και αυτοκτόνησε ο Κορυζής. Στις ΗΠΑ δολοφονήθηκε ο Κέννεντυ και παραιτήθηκε ο Νίζον λόγω του WaterGate.

Η Ελλάδα μέχρι σήμερα, της σημερινής κυβέρνησης συμπεριλαμβανομένης, έχει ξεπεράσει τις 210 κυβερνήσεις, σχεδόν δηλαδή αριθμό τετραπλάσιο του «προβλεπόμενου», με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Βέβαια μετά την Μεταπολίτευση η κατάσταση παρουσιάζει μια ομαλοποίηση, με τις κυβερνήσεις να προσεγγίζουν στις περισσότερες περιπτώσεις την προβλεπόμενη 4ετία.

Το πρόβλημα ήταν εντονότερο κατά τα πρώτα χρόνια του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους. Να αναφέρουμε ενδεικτικά ότι στην περίοδο 1865 – 1875, διοργανώθηκαν 7 γενικές εκλογές, σχηματίσθηκαν 20 διαφορετικές κυβερνήσεις, από τις οποίες η μακροβιότερη κράτησε 20 μήνες και η πλέον βραχύβια 2 μέρες.

Η Βουλή, το 1924, κηρύσσει έκπτωτη τη δυναστεία των “Γλυξβούργων”, ανακηρύσσει την Ελλάδα Αβασίλευτη Δημοκρατία και προκηρύσσει επικυρωτικό δημοψήφισμα. Η Ελλάδα, κατά τα δύο πρώτα έτη της περιόδου αυτής γνώρισε 6 κυβερνήσεις και 4 στρατιωτικά κινήματα.

Το 2009 και το 2015 η κυβέρνηση «έπεσε» επειδή δεν μπορούσε να εκλέξει Πρόεδρο Δημοκρατίας. Πολιτικός εκβιασμός, «συνταγματικά κατοχυρωμένος και επιτρεπτός». Εκβιασμός που και στις δύο περιπτώσεις, επέτρεψε σε αυτούς που εκβίαζαν, είτε να οδηγήσουν τη χώρα στα μνημόνια, είτε να οδηγήσουν τη χώρα και πάλι στα μνημόνια, ικανοποιώντας ιδεοληπτικές αυταπάτες. Κάτι που ευτυχώς πλέον δεν θα επαναληφθεί, μετά από τη συμφωνία των Κομμάτων και την σχετική τροποποίηση του Συντάγματος που επιτεύχθηκε.

Στην ίδια περίοδο των 200 ετών της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας είχαμε 7 βασιλείς, 7 αντιβασιλείς και 14 προέδρους δημοκρατίας, με «πολλαπλές θητείες» ορισμένων από αυτούς, «ουκ ολίγους» δηλαδή.

Πολιτικά Κόμματα - πολιτικές και άλλες διαφορές

Ποια ήταν τα πρώτα κόμματα που εμφανίσθηκαν στην Ελλάδα; Τα λεγόμενα «ξενικά».

Το Γαλλικό, το Αγγλικό, το Ρωσικό.

Πάντα οι ξένες δυνάμεις βρίσκουν πολιτικό προσωπικό στην Ελλάδα για να εξυπηρετήσουν τις βλέψεις τους, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και τις ιδιοτελείς επιδιώξεις Ελλήνων πολιτικών ηγετών. Σύγχρονο παράδειγμα ο Εμφύλιος 1946 – 1949, όπως αναλύθηκε σε προηγούμενη παράγραφο.

Στη συνέχεια, τα κόμματα μετεξελίχθηκαν σε διάφορες μορφές, μεταξύ των οποίων οι παρακάτω:

- ✓ «Ορεινοί» με φιλελεύθερες τάσεις και «πεδινοί» με συντηρητικό προσανατολισμό.
- ✓ Γερμανόφιλοι, Αγγλόφιλοι, Ρωσόφιλοι, Γαλλόφιλοι.
- ✓ Βενιζελικοί και αντιβενιζελικοί.
- ✓ Βασιλικοί και αντιβασιλικοί.
- ✓ Δεξιοί και αριστεροί.
- ✓ Φιλελεύθεροι (οι οικονομικά ασθενέστεροι) και Συντηρητικοί (άρχοντες, κτηματίες) (στην Κρήτη)
- ✓ Ξυπόλητοι (οι οικονομικά ασθενέστεροι) και Καραβανάδες (άρχοντες, κτηματίες) (στην Κρήτη)
- ✓ Ριζοσπάστες (οι οικονομικά ασθενέστεροι) και Μετριοπαθείς (άρχοντες, κτηματίες) (στην Κρήτη)
- ✓ Το «Κέντρο» είναι πιο σύγχρονη έκφανση της πολιτικής διαίρεσης. Το Κέντρο που «διεκδικείται» από τους Δεξιούς και τους Αριστερούς ή το Κέντρο που «διεκδικεί» τους Δεξιούς και τους αριστερούς.
- ✓ Οι υπέρμαχοι του «Ο λαός δεν ξεχνά τι σημαίνει δεξιά», που αποτέλεσε κυρίαρχο πολιτικό μήνυμα. Λήθη μεν, μονόπλευρη δε.
- ✓ Δεξιοί και «πιο δεξιοί».
- ✓ Αριστεροί και «πιο αριστεροί».
- ✓ Προοδευτικοί και συντηρητικοί.
- ✓ Αντιστασιακοί και μη.
- ✓ Δημοκρατικοί και μη.
- ✓ Χουντικοί και μη.
- ✓ Φασίστες και μη.
- ✓ Ιμπεριαλιστές και μη.

- ✓ Υποτελείς στους Γερμανούς και μη.
- ✓ Υποτελείς στους Αμερικανούς και μη.
- ✓ Υποτελείς στα Νατοϊκά συμφέροντα και μη.
- ✓ Υποτελείς στα Ευρωπαϊκά συμφέροντα και μη. Ας θυμηθούμε «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ, το ίδιο Συνδικάτο».
- ✓ Συνταγματικό τόξο και μη.
- ✓ Εθνικόφρονες και μη.
- ✓ Μνημονιακοί και Αντιμνημονιακοί.
- ✓ Ευρωπαϊστές και μη.
- ✓ «Εκχωρήσαντες» τη Μακεδονία και μη.

Και συνεχίζουμε με άλλης φύσεως διαφορές, ενίοτε και πολιτικής διάστασης:

- ✓ Οικολόγοι και μη.
- ✓ Τρομολάγνοι και Τρομοδιώχτες.
- ✓ Φίλοι του Κουφοντίνα και μη.
- ✓ Πιτσιρικάδες, Ημιπιτσιρικάδες κ.λπ.
- ✓ Καθαρολόγοι (καθαρευουσιάνοι) και δημοτικιστές ("μαλλιαροί").
- ✓ Λαός και Κολωνάκι.
- ✓ Οπαδοί του διαχωρισμού Εκκλησίας και Κράτους και αντίθετοι.
- ✓ Πιστεύοντες και μη (άθεοι).
- ✓ Ομοφοβικοί και μη.
- ✓ Ρατσιστές και αντιρατσιστές.
- ✓ Πιστεύοντες στον κορωνοϊό και μη.
- ✓ Συνωμοσιολόγοι, Ψεκασμένοι κ.λπ.
- ✓ ...Και δεν θα αναφέρω τα τοπικιστικά και εν γένει σατιρικά της μορφής «Κάτω από το Αυλάκι» κλπ.

Στον «Εθνικό Διχασμό» του 1915, οι Έλληνες που ακολουθούσαν τον Ελ. Βενιζέλο υπέρ της συμμετοχής στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ, χαρακτηρίζονταν ως «Αγγλόφιλοι», και όσοι ήταν στο πλευρό του Βασιλιά υποστηρίζοντας την ουδετερότητα, χαρακτηρίζονταν ως «Γερμανόφιλοι».

Το 2014 όσοι ψήφισαν υπέρ των Μνημονίων κατηγορούνταν από τους πολιτικούς τους αντιπάλους ως «Γερμανοτσολιάδες» και η ιστορία είναι προφανές ότι επαναλαμβάνεται.

Απόπειρες δολοφονίας εναντίον βασιλέων και πολιτικών (Επιτυχημένες ή μη)

Ιωάννης Καποδίστριας, Βασίλισσα Αμαλία, Βασιλιάς Γεώργιος Α΄

(αποτυχημένη και επιτυχημένη), Θεόδωρος Δηλιγιάννης (γιατί έκλεισε τις χαρτοπαικτικές λέσχες!), Ελευθέριος Βενιζέλος (δύο αποτυχημένες), Δραγούμης, Βασιλιάς Κωνσταντίνος Α', Ναύαρχος Κουντουριώτης κ.ά.

Οι απόπειρες δυστυχώς συνεχίζονται και στη σύγχρονη εποχή με παράδειγμα τον πρωθυπουργό Λουκά Παπαδήμο.

Εξεταστικές και Προανακριτικές Επιτροπές στη Βουλή

Έχει δυστυχώς καταντήσει «θεσμός», που στην πράξη εκτρέπει το κοινοβουλευτικό έργο, χωρίς στην ουσία να παράγει αποτέλεσμα, εκτός από πιθανά πρόσκαιρα πολιτικά οφέλη.

Ένας «θεσμός» που ξεκίνησε το 1875 με την παραπομπή και καταδίκη δύο υπουργών της κυβέρνησης Δημητρίου Βούλγαρη για δωροδοκία κατά τη διαδικασία πλήρωσης χρευσουσών μητροπόλεων («Σιμωνιακά»). Οι δύο υπουργοί καταδικάσθηκαν.

Ο «θεσμός» συνεχίσθηκε στις 21/03/1891, οπότε η Βουλή αποφασίζει με 64 ψήφους υπέρ και 27 κατά, τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής, σε βάρος του Τρικούπη και 4 υπουργών του για οικονομικά σκάνδαλα. Στις 06/02/1892 κατατίθεται το Πόρισμα, αλλά ο πολιτικός του αντίπαλος Δηλιγιάννης θα αλλάξει στάση και δεν θα απαγγελθεί τελικά κατηγορία.

Το 1955 Σπ. Μαркеζίνης και Θ. Καψάλης, 1955, παραπέμπονται για το σκάνδαλο Siemens και Telefunken, οι οποίες θα έκαναν και την προμήθεια του τηλεφωνικού υλικού για τον εκσυγχρονισμό του ΟΤΕ για τον ΟΤΕ (τελικά κρατάει χρόνια αυτή η ...κολώνια).

Ο «θεσμός» δεν χάθηκε, αλλά εξελίχθηκε, ιδιαίτερα μετά τη μεταπολίτευση. Ας θυμηθούμε ορισμένες χαρακτηριστικές περιπτώσεις:

✓ Ανδρέας Παπανδρέου – Αγαμ. Κουτσόγιωργας – Γεώρ. Πέτσος – Δημ. Τσοβόλας κ.α, Ιούλιος 1989, για το σκάνδαλο Κοσκωτά. Ο Παπανδρέου θα αθωωθεί από το Ειδικό Δικαστήριο με ψήφους 7 – 6. Ο Κουτσόγιωργας απεβίωσε κατά τη διάρκεια της δίκης και οι υπόλοιποι καταδικάσθηκαν.

✓ Ανδρέας Παπανδρέου – Νίκος Αθανασόπουλος κ.α, Ιούλιος 1989, για το σκάνδαλο του γιουγκοσλαβικού καλαμποκιού. Ο Αθανασόπουλος καταδικάσθηκε.

✓ Ανδρέας Παπανδρέου, Σεπτέμβριος 1989, για το σκάνδαλο

των τηλεφωνικών υποκλοπών (υπόθεση Τόμπρα κ.α). Η Βουλή στη συνέχεια θα αποφασίσει την αναστολή της δίωξης.

✓ Κων. Μητσοτάκης, Ανδρ. Ανδριανόπουλος και Γ. Παλαιοκρασσάς, 1994, για την ΑΓΕΤ.

✓ Κων. Μητσοτάκης και Ντόρα Μπακογιάννη, 1994, για υποκλοπές (υπόθεση Γρυλλάκη). Η Βουλή στη συνέχεια θα αποφασίσει την αναστολή της δίωξης.

✓ Άκης Τσοχατζόπουλος, 2011 και Γιάννος Παπαντωνίου, 2017, για τα εξοπλιστικά, για τα οποία η Βουλή δεν έβρισκε πρόβλημα, αλλά η δικαιοσύνη βρήκε.

✓ Μπασιάκος και Κοντός, 2010, για την υπόθεση του Βατοπεδίου. Εδώ βρήκε η βουλή, αλλά τελικά δεν βρήκε η δικαιοσύνη.

✓ Γεωρ. Παπακωνσταντίνου, 2013, σκάνδαλο Λαγκάρντ.

✓ Αντ. Σαμαράς, Δημ. Αβραμόπουλος, Παν. Πικραμένος, Αδ. Γεωργιάδης, Ανδ. Λοβέρδος κ.α για την υπόθεση NOVARTIS. Για τους περισσότερους η υπόθεση έχει ήδη μπει στο αρχείο και αναμένεται το ίδιο και για τους υπόλοιπους.

✓ Δημ. Παπαγγελόπουλος, Ιούλιος 2020, για «ενορχήστρωση και δημιουργία» του σκανδάλου NOVARTIS.

Προβλήματα με πολιτική διάσταση και επεισόδια

Δυστυχώς ουκ ολίγα προβλήματα μας «προβλημάτισαν» και δημιούργησαν εξαιρετικό «θόρυβο» ή προκάλεσαν «πολιτικές εξελίξεις». Ας αναφέρουμε μερικά από αυτά:

«**Μουσουρικά – 1847**»: Ο βασιλιάς Όθων μίλησε επιτιμητικά στον ελληνικής καταγωγής πρεσβευτή της Τουρκίας Μουσούρο, επειδή δεν θεώρησε το διαβατήριό του υπασπιστή του Δημητρίου ή Τσάμη Καρατάσου. Αποτέλεσμα ήταν η διακοπή των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών για ένα έτος. Ακολούθησαν σειρά επεισοδίων, γνωστών ως Μουσουρικά.

«**Ιουλιανά - 1863**»: Ένοπλη ρήξη τον Ιούνιο στην Αθήνα μεταξύ "Ορεινών" (Κανάρης) και "Πεδινών" (Βούλγαρης).

«Στηλιτικά – 1874»: Επεισόδια στην Ελληνική Βουλή, καθώς ο προ-ϋπολογισμός ψηφίζεται από την κυβέρνηση Βούλγαρη χωρίς τη νόμιμη απαρτία. Στις στήλες των εφημερίδων δημοσιεύονται για διαπρόμπευση τα ονόματα των βουλευτών που στηρίζουν τον Βούλγαρη.

«Ευαγγελικά - 1901»: Κατά τη διάρκεια επισκέψεων της Βασίλισσας Όλγας στο μέτωπο του Ελληνοτουρκικού Πολέμου του 1897, διαπίστωσε ότι οι στρατιώτες δεν είχαν την ικανότητα να διαβάσουν το Ευαγγέλιο, διότι ήταν γραμμένο στην Καθαρεύουσα. Έτσι ξεκίνησε πρωτοβουλία για την έκδοση του Ευαγγελίου στη Δημοτική. Η έκδοση στη Δημοτική έγινε το 1901 από τον Αλέξανδρο Πάλλη, μια ομολογουμένως κακή μετάφραση, χωρίς την επίσημη άδεια της Ιεράς Συνόδου, δημοσιεύθηκε από την εφημερίδα "Ακρόπολις" και προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων, τα λεγόμενα «Ευαγγελικά». Ταραχές έγιναν στην Αθήνα από τους φοιτητές και καθηγητές του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα 6 νεκρούς, 80 τραυματίες και 22 συλληφθέντες. Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών αναγκάστηκε να παραιτηθεί καθώς και η κυβέρνηση του Γεωργίου Θεοτόκη. Η μετάφραση τελικώς αποσύρθηκε.

«Σανιδικά - 1902»: Γιατί ... οι αντίπαλες παρατάξεις Δηλιγιαννικοί και Θεοτοκικοί, που είχαν σχεδόν ισοψηφήσει στις εκλογές, διεκπεραίωσαν τις διαφορές τους με ...σανίδες, που ξήλωσαν από παρακείμενα γιαπιά.

«Ορεσטיακά – 1903»: Ταραχές, με αφορμή την παράσταση του έργου "Ορέστεια" του Αισχύλου από το Βασιλικό Θέατρο, μεταφρασμένο στη δημοτική από τον καθηγητή Γ. Σωτηριάδη. Το αποτέλεσμα των συγκρούσεων είναι 3 νεκροί και 7 τραυματίες.

1905: Διατάσσεται η κατάσχεση της μετάφρασης της Καινής Διαθήκης στη Δημοτική.

1911: Μатаιώνεται συλλαλητήριο για το γλωσσικό, έπειτα από αστυνομική απαγόρευση. Ο καθηγητής Γεώργιος Μιστριώτης, υπέρμαχος της καθαρεύουσας, κατηγορείται για στάση.

«Νοεμβριανά – 1916»: Δύναμη 3.000 Γάλλων αποβιβάζεται στο Φάληρο και τον Πειραιά, προκειμένου να εξαναγκάσει τον βασιλέα Κωνσταντίνο να αποσύρει στρατεύματα από τη Θεσσαλία και να παραδώσει τις ποσότητες πολεμικού υλικού που ζητήθηκαν. Ακολούθησε κανονιοβολισμός και μάχη στην περιοχή Ζαπτείου - Σταδίου (μάχη των Αθηνών), στην οποία σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν 194 Γάλλοι και 84 Έλληνες. Η αποχώρηση των Γαλλικών δυνάμεων την επόμενη ημέρα, έδωσε την

αφορμή οχλοκρατικών βιαιοτήτων σε βάρος των Βενιζελικών, που θεωρήθηκαν συνυπαίτιοι για την πολεμική ενέργεια των Γάλλων. Σε απάντηση των «Νοεμβριανών», η «Τριανδρία» (Βενιζέλος, Κουντουριώτης, Δαγκλής) και η προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης, κηρύσσουν έκπτωτο τον βασιλιά Κωνσταντίνο. Μια θλιβερή περίοδος, στην οποία η Ελλάδα έχει δύο κυβερνήσεις, την Κυβέρνηση της Αθήνας (επιρροή βασιλέως Κωνσταντίνου) & την Κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης (Βενιζέλος).

1922: Με την επικράτηση του κινήματος Πλαστήρα – Ζορμπά, συλλαμβάνονται οι «Κωνσταντινικοί», δηλαδή οι οπαδοί του βασιλέως Κωνσταντίνου. Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε την περιβόητη «εκτέλεση των Εξ», που ήταν αποτέλεσμα μιας δίκης παρωδίας, δικαιολογημένης στον κόσμο από την πρόσφατη Μικρασιατική Καταστροφή και την ανάγκη του για «αίμα», που πραγματοποιήθηκε ωστόσο «εν θερμώ», χωρίς τα εχέγγυα της δίκαιης δίκης, όπως άλλωστε αποφάσισε το 2010 ο Άρειος Πάγος.

1927: Συγκρούσεις στην Αθήνα μεταξύ οπαδών του παλαιού και του νέου ημερολογίου.

1944: Συγκροτείται με πρωτοβουλία του ΕΑΜ στο χωριό Βίνιανη της ορεινής Ευρυτανίας η Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ), αποκαλούμενη «Κυβέρνηση του Βουνού». Η Ελλάδα αποκτά έτσι το «προνόμιο» να διαθέτει τρεις κυβερνήσεις. Την κατοχική, την επίσημη του εξωτερικού και αυτήν του «Βουνού».

Σύγχρονα ανάλογα; Πολλά, τα οποία οδήγησαν για παράδειγμα στον άδικο και εγκληματικό θάνατο εργαζομένων της Marfin, σε έκτροπα και αθλιότητες στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, εκτεταμένες καταστροφές στο κέντρο της Αθήνας κλπ, των οποίων δυστυχώς «ουκ έστιν αριθμός».

Γλωσσικό πρόβλημα

Δυστυχώς, η σχέση καθαρεύουσας και δημοτικής, ξέφυγε από την επιστημονική της διάσταση και αποτέλεσε μια έντονη μορφή πολιτικής αντιπαράθεσης. Οι δεξιοί χρησιμοποιούν την καθαρεύουσα και οι αριστεροί τη δημοτική. Όσο πιο πολύ χρησιμοποιεί κάποιος τη δημοτική, τόσο πιο αριστερός θεωρείται!

Σε αυτόν τον γλωσσικό πόλεμο επικράτησαν και ακρότητες της μορφής «Κων/νος Παλαιολόγος – Κώστας Παλιοκουβέντας», «Πυθαγόρειο Θεώρημα - Το τεσσαράγωνο της αποκατινής τεντώστρας...» κ.λπ ή

ακραίες θέσεις όπως αυτές που αναφέρονται στη συνέχεια:

- **Κοραής**, χαρακτήρισε τον «Ερωτόκριτο» εξάμβλωμα
- **Ραγκαβής**, ζήτησε να αντικατασταθεί ο Εθνικός Ύμνος από δικό του έργο
- **Ψυχάρης**, αποκαλούσε τον Καβάφη «καραγκιόζη»
- **Βλαστός**, χαρακτήρισε τον Παπαδιαμάντη «ελεεινό» και τον Κάλβο «στιχοπλόκο»
- **Σούτσος**, επιτέθηκε με σφοδρότητα στον Κοραή για τα «εξεράσματα» του

Ας δούμε την εξέλιξη του γλωσσικού αυτού πολέμου:

- **1917**, Βενιζέλος, δημοτική
- **1921**, Λαϊκό Κόμμα, καθαρεύουσα
- **1923**, Επαναστατική κυβέρνηση Βενιζέλου, δημοτική
- **1925**, Δικτατορία Πάγκαλου, καθαρεύουσα
- **1927**, Οικουμενική κυβέρνηση, και οι 2 γλώσσες
- **1931**, Βενιζέλος & Γεώργιος Παπανδρέου, δημοτική
- **1933**, Τσαλδάρης, καθαρεύουσα
- **1938**, Μεταξάς, καταρτίζει επιτροπή για τη σύνταξη γραμματικής της δημοτικής, υπό την προεδρία του καθηγητή Μανόλη Τριανταφυλλίδη. Η γραμματική εκδόθηκε τελικά το 1941, μετά από τον θάνατο του Μεταξά.
- **1942 – 1964**, καθαρεύουσα
- **1964**, Γεώργιος Παπανδρέου & Ευάγγελος Παπανούτσος, δημοτική
- **1967**, στρατιωτική κυβέρνηση, καθαρεύουσα
- **1976**, Κων/νος Καραμανλής & Γεώργιος Ράλλης, Νεοελληνική, δηλαδή η διαμορφωθείσα δημοτική
- **1982**, Ανδρέας Παπανδρέου & Λευτέρης Βερυβάκης, μονοτονικό

«Αμφιλεγόμενες» και πιθανώς «αστείες» πολιτικές αποφάσεις

1925: Ο στρατηγός Θεόδωρος Πάγκαλος καθορίζει το μήκος της γυναικείας φούστας, η οποία πρέπει να απέχει 30 εκατοστά από το έδαφος. Όσες γυναίκες δεν ακολουθούσαν τις υποδείξεις συλλαμβάνονταν από την αστυνομία. Η απόφαση «άντεξε» 4 μήνες και ανακλήθηκε.

1967: Απαγορεύεται στις υπαλλήλους των υπουργείων να φορούν μίνι φούστες.

Καταδίκες πολιτικές ή καταδίκες πολιτικών

Δυστυχώς η δικαστική πολιτική ιστορία καταγράφει πολλές καταδίκες, πολιτικές ή πολιτικών. Ας αναφέρουμε μερικές ενδεικτικές.

- Καταδίκη του Κολοκοτρώνη και του Καραϊσκάκη για εθνική προδοσία!
- Καταδίκη των Εξ σε θάνατο (μεταξύ των οποίων και ο Αρχιστράτηγος) λόγω της Μικρασιατικής καταστροφής. Μια καταδίκη που το 2010 αναιρέθηκε από τον Άρειο Πάγο.
- Καταδίκη των Βενιζέλου και Πλαστήρα για το κίνημα του 1935, χωρίς να υλοποιηθεί.
- Καταδίκη σε θάνατο, εκτέλεση και «ξεκαθάρισμα λογαριασμών» για τον στρατηγό Αν. Παπούλα, με αφορμή το κίνημα του 1935 των Βενιζέλου – Πλαστήρα. Ο Παπούλας, αρχιστράτηγος στη Μ. Ασία, παρέδωσε στον Χατζηανέστη, που έμεινε 4 μήνες περίπου αρχιστράτηγος. Ο Παπούλας κατέθεσε εναντίον του στη δίκη των Εξ, μεταφέροντας σε αυτόν όλες τις στρατιωτικές ευθύνες. Και οι δύο εκτελέστηκαν, ωστόσο ο Χατζηανέστης αθωώθηκε το 2010 από τον Άρειο Πάγο. Ο Παπούλας εκτελέστηκε ως κινηματίας και ουδέποτε αθωώθηκε.
- Καταδίκες δοσίλογων πρωθυπουργών (Τσολάκογλου, Λογοθετόπουλος).
- Καταδίκες των πρωτεργατών της επταετίας (Παπαδόπουλος, Παττακός, Μαρκεζίνης κλπ).

- Καταδίκες πολιτικών για χρηματισμό (Μπαλόπουλος επί επταετίας, Παπαγεωργόπουλος, Τζοχατζόπουλος τελεσίδικα, Παπαντωνίου – προφυλακίσθηκε, αποφυλακίσθηκε με όρους και δεν έχει ακόμα διεξαχθεί η δίκη του κ.λπ).
- Καταδίκη των «πολιτικών» αρχηγών και μελών / βουλευτών του κόμματος της «Χρυσής Αυγής», ως μελών εγκληματικής οργάνωσης.

Ενδεικτικές σύγχρονες πολιτικές αστοχίες

1935 – 1937: Αδυναμία σύγκλισης των πολιτικών δυνάμεων, με κυριότερο πρόβλημα το «αποτακτικό», δηλαδή την επαναφορά στην ενέργεια απότακτων αξιωματικών που είχαν εμπλακεί στο κίνημα του 1935, των Βενιζέλου – Πλαστήρα. Το θέμα έληξε μερικώς με την κήρυξη του πολέμου του 1940 και οριστικά το 1941, με ενέργεια της εξόριστης κυβέρνησης Τσουδερού και την επάνοδο του συνόλου σχεδόν των αξιωματικών που είχαν εμπλακεί και δεν είχαν καταδικασθεί.

1937: Καθυστερημένη συμφωνία των πολιτικών κομμάτων για το πρόγραμμα που θα εφαρμόζαν σε περίπτωση αποκατάστασης της δημοκρατίας, με την υπογραφή πρωτοκόλλου, το οποίο υποβλήθηκε στον Βασιλέα, χωρίς ωστόσο αποτέλεσμα. Τα κόμματα συμφωνούσαν στον σχηματισμό οικουμενικής κυβέρνησης, με την προϋπόθεση ο βασιλιάς να «διώξει» τον Μεταξά. Συμφωνία που θα μπορούσε να είχε επιτευχθεί πριν από την επιβολή της δικτατορίας.

1947 – 1949: Ενώ μαίνεται ο εμφύλιος πόλεμος, οι μη αριστερές πολιτικές δυνάμεις αδυνατούν να συμφωνήσουν μεταξύ τους και επιτρέπουν στους συμμάχους να έχουν λόγο στη συγκρότησή τους, με αποτέλεσμα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου των 3 ετών να σχηματισθούν 7 κυβερνήσεις. Μόνο η 7η δικαιολογείται, γιατί οφείλεται στον θάνατο του γηραιού πρωθυπουργού.

1964 – 1967: Αδυναμία σύγκλισης των πολιτικών κομμάτων, αποστασία, «Ιουλιανά», Επταετία. Ήταν άμοιροι ευθυνών οι πολιτικοί της εποχής;

1974: Μετά την ατυχή και αδικαιολόγητη έξοδο της Ελλάδας από το ΝΑΤΟ, άνοιξε ο δρόμος για τις τουρκικές διεκδικήσεις.

1980: Η επάνοδος στο ΝΑΤΟ χωρίς να εξασφαλισθεί ότι αυτή θα πραγματοποιείτο υπό το προηγούμενο Status quo, έδωσε την ευκαιρία

στην Τουρκία να προκαλεί ζητήματα, τα οποία έκτοτε συντηρούν το θερμό κλίμα μεταξύ των δύο χωρών.

1997: Συμφωνία της Μαδρίτης μεταξύ Σημίτη και Ντεμιρέλ, στην οποία αναγνωρίζονται ζωτικά συμφέροντα της Τουρκίας στο Αιγαίο.

2008: Ενώ δώσαμε στο Βουκουρέστι σκληρή μάχη, με ισχυρή επιχειρηματολογία, η οποία έπεισε ώστε να αποφασισθεί ομόφωνα (της Τουρκίας συμπεριλαμβανομένης) να μη προσκληθούν τα Σκόπια στο ΝΑΤΟ, εδώ για ψηφοθηρικούς λόγους «πανηγυρίζαμε ότι ασκήσαμε βέτο» και τελικά αυτό το πληρώσαμε στη Χάγη, με την αρνητική για τα εθνικά μας συμφέροντα, απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου.

2018: Η άσκοπη και αχρείαστη Συμφωνία των Πρεσπών.

Επίλογος

Οι προκλήσεις πολλές. Η διεθνής συγκυρία πολύπλοκη. Η Ιστορία δεδομένη. Τα λάθη που κάναμε πολλά. Το μέλλον αβέβαιο.

Γνωρίζουμε τι πρέπει να αποφύγουμε;

Σοφή η συμβουλή του απλού λαού:

«τα παθήματα να γίνονται μαθήματα».

Είναι η Ελλάδα έτοιμη;

Είναι οι Έλληνες έτοιμοι;

Πρέπει να φοβόμαστε τους άλλους ή τους εαυτούς μας;

Ποιος είναι ο εχθρός μας; Πρωτίστως εμείς οι ίδιοι.

Πρέπει κυρίως να νικήσουμε τον κακό εαυτό μας.

Πρέπει απλά να έχουμε πάντα υπόψη μας:

**Όποιος δεν θυμάται το παρελθόν του,
είναι καταδικασμένος να το ξαναζήσει!**

Κλείνοντας το κείμενό μου, σας προτρέπω, να σκεφθείτε,
**στην αυγή του 3^{ου} αιώνα της σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας,
ποια είναι η Ελλάδα που θέλουμε.**

Είναι η Ελλάδα της ήττας, της ταπείνωσης και της καταστροφής;

Είναι η Ελλάδα της προδοσίας;

Είναι η Ελλάδα της ανικανότητας;

Είναι η Ελλάδα της ασέβειας;

Είναι η Ελλάδα της καταστροφής των συμβόλων;

Είναι η Ελλάδα της βεβήλωσης των μνημείων;

Είναι η Ελλάδα της αθλιότητας;

Είναι η Ελλάδα της παραχάραξης της Ιστορίας;

ΔΙΗΜΕΡΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΙΜΗΣ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ
22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ // ΩΡΑ: 20.00μμ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

«Η ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ»

Στον προσάλιο χώρο του μουσείου του ΔΣΕ στη Θεοτόκο Κόνιτσας
ΟΜΙΛΗΤΡΙΑ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΙΧΑΛΙΟΥ
Μέλος του Γραφείου Πρωτοβάθμιας Εθνικής Ελεγκτικής του ΚΚΕ

ΚΥΡΙΑΚΗ
23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΟΥ ΔΣΕ

Αναχώρηση: 9ημ από τη Θεοτόκο Κόνιτσα
Δηλώσεις συμμετοχής: 6934958901-6934831832
2651833501

ΚΚΕ

Εναλλακτικό camping		
παρ07 9.00 Ιστορικός περίπατος στον πύργο Κατύλης Επίσκεψη του μνημείου στη Σπανούρα 12.30 Ξενοίκηση στο Μουσείο Εθνικής Συμφιλίωσης από τον ιστορικό Γαλιμόνδο Αλβανό	σαβ 08 9.00 Ιστορικός περίπατος στο νοσοκομείο του ΔΣΕ Οργανώσεις Σπουδάζουσας Αθήνας	κυρ 09 12.00 Εκδήλωση" συζήτηση Βικωμιακές αφηγήσεις από τον Γράμμο με τον Γιάννη Μότσιο, μαχητή του ΔΣΕ ποιητή, σμ. καθηγητή Παν.π. Ιωαννίνων

Είναι η Ελλάδα της παρακμής;

Είναι η Ελλάδα της Marfin;

Όχι, Κυρίες και Κύριοι
Δεν μπορεί να είναι αυτή η Ελλάδα που θέλουμε.

Ελπίζω να συμφωνείτε μαζί μου ότι
θέλουμε μια άλλη Ελλάδα.

Την Ελλάδα της δόξας και των επιτυχιών

Την Ελλάδα του Παύλου Μελά

Η επιστολή του Παύλου Μελά προς το Νεαρό Εύελπι

«Η ζωή είναι πόλεμος. Η γη σου είναι φρούριο και χρέος σου η ΝΙΚΗ.

Μη μιάς, να σκέπτεσαι, ν' αγαπάς, να μην πονάς. Ένας είναι ο σκοπός σου: ο ΠΟΛΕΜΟΣ. Πόλεμα για τα ιδανικά σου, για τα Ελληνικά ιδανικά του ανδρωτισμού. Πόλεμα για τη μεγάλη ΙΔΕΑ.

Ανδρες, που περπατούν στη ζωή ευθετενείς και με γαλήνη, μαθημένοι να πονούν χωρίς να υποφέρουν, να νικούν χωρίς να θριαμβολογούν, να νικούνται χωρίς να μοιρολογούν. Αυτοί είναι οι πραγματικοί άνδρες, θεμέλια γενεών.

Αυτοί είναι οι Ευέλπιδες, οι αυριανοί ηγέτες του Έθνους.

Νεαρό Εύελπι μάθε και εξασκήσου να είσαι απλός, ολιγόλογος, συγκρατημένος, σεμνός.

Λίγα λόγια, πολλά έργα. Ανθρωπιά μεγάλη, πειθαρχία, πείσμα, αντοχή.

Όποιος σε κοπιά, τα μάτια να γεμίζουν παλικάρι. Περισσότερο να προσβάλλεσαι όταν σε κυριεύει ο πόνος. Μη θυμώνεις, χειρότερα είναι να κτυπήσεις, έστω και αν μόλις κρατείσαι με έναν κόμπο στο λαιμό.

Να φύγεις είναι δουλιά. Μόνος σου αποφάσεις να γίνεις Αξιωματικός.

Απελπισία, ύστερα γελός και από τη μία μέρα στην άλλη γίνεσαι άνδρας, δριμυτή μαθαίνεις να κρατάς μέσα σου τον πόνο και την απορία, έτσι, χωρίς να φαίνεται, αλλά να επιμένεις πάντα στο σκοπό σου, στα όνειρά σου...»

ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ (ή Μίκης Ζέζας)
Ανθ' λόγος Πυροβολικού
Τάξης 1891

Την Ελλάδα των Ηρώων

Συνταγματάρχης Γκίκας Τρίπος

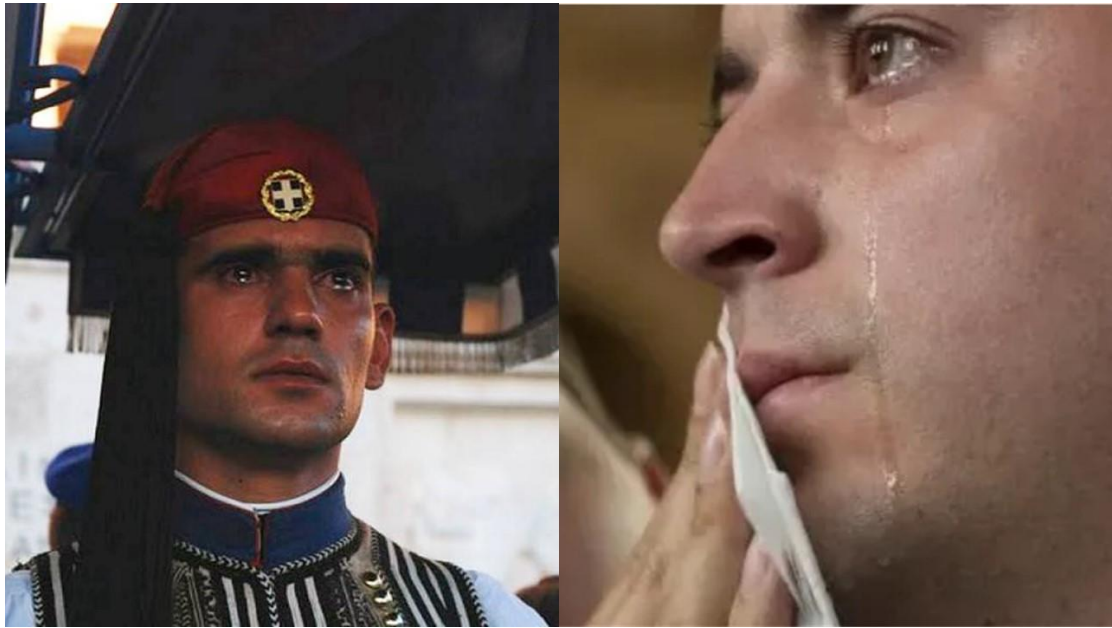
Την Ελλάδα των Θυσιών

Την Ελλάδα των Συμβόλων

Την Ελλάδα του Εύζωνα που δακρύζει

Την Ελλάδα της Αρβελέρ και του Τσιόδρα

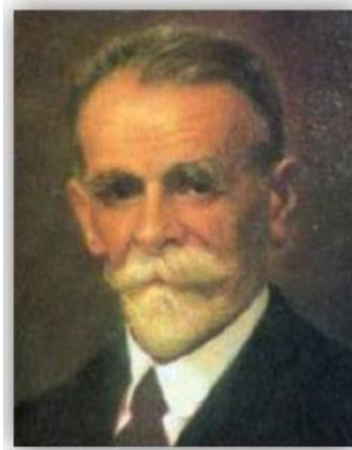
Την Ελλάδα του σεβασμού των Συμβόλων

Την Ελλάδα της προοπτικής

**Την Ελλάδα στην οποία όλοι οι Έλληνες ενστερνίζονται τους
στίχους του Κωστή Παλαμά:**

**Χρωστάμε σ' όσους ήρθαν, πέρασαν,
θα' ρθούνε, θα περάσουν,
κριτές θα μας δικάσουν
οι αγέννητοι, οι νεκροί.**